

İMAM HATİP ORTAOKULU ÖĞRENCİLERİNİN BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR DERSİNE KATILIMINA YÖNELİK ANA BABA TUTUMLARININ FARKLI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Ahmet YAŞAR¹, M. Ertuğrul ÖZTÜRK²

ÖZ

Bu araştırmanın amacı Erzurum ili merkez ilçelerinde bulunan, imam hatip ortaokulu öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine katılımlarına yönelik ebeveyn tutumlarını incelemektir. Araştırmaya 2015-2016 eğitim-öğretim yılında Erzurum ili merkez ilçelerinde bulunan 6 imam hatip ortaokulundan 394 öğrenci velisi (anne ya da baba) katılmıştır. Verilerin toplanmasında araştırmacı ve danışmanı tarafından geliştirilen kişisel bilgi formu ve Öncü (2007) tarafından geliştirilen, beden eğitimi dersine yönelik ana-baba tutum ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde SPSS 22.00 paket programı kullanılarak demografik özellikleri belirlemek için yüzde ve frekans analizleri yapılmıştır. Bağımsız değişkenler ile beden eğitimi ve spor dersine yönelik ebeveyn tutumları arasındaki ilişkiyi belirlemek için 0,05 anlamlılık düzeyinde, Independent Sample T Testi ve One way ANOVA testleri kullanılmıştır. Araştırma bulgularına göre katılımcıların cinsiyeti, spor yapma durumları, sporla ilgili yayınları takip etme durumları, spor yarışma ve müsabakalarını izleme durumları, çocuklarının cinsiyeti, sınıf seviyesi, okul başarılarını nasıl değerlendirdiği, okul takımında oynama durumu, bir spor kulübünde spor yapma durumu ve beden eğitimi öğretmeninin cinsiyeti değişkenleri ile beden eğitimi ve spor dersine yönelik ebeveyn tutumları arasında anlamlı bir farklılığın olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların eğitim durumu, aylık gelir seviyesi, spor yapanların yaptıkları spor türü ve spor yapanların haftalık spor saati değişkenleri ile beden eğitimi dersine yönelik ebeveyn tutumları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. Sonuç olarak spor yapan ve sporla ilgili olan ebeveynlerinin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının daha olumlu olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Ebeveyn, Tutum, Beden Eğitimi ve Spor.

THE STUDY ON PARENT ATTITUDES TOWARDS IMAM-HATIP SECONDARY SCHOOL STUDENTS PARTICIPATION OF PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS CLASS IN TERMS OF DIFFERENT VARIABLES

ABSTRACT

The aim of this study is to examine the parent attitudes towards the participation of Imam-Hatip Secondary School students in central districts of Erzurum in physical education and sports class in terms of different variables. 394 students' parents from 6 different Imam-Hatip secondary schools in the central districts of Erzurum in 2015-2016 academic year participated in this research. Data of the study were collected through the personal information form developed by the researcher and consultant and the scale of parent attitude towards physical education and sports class developed by Öncü (2007). Percentage and frequency analysis were done to determine the demographic characteristics by using SPSS 22.00 software package in the analysis of data. Independent Sample T-Test and One-way ANOVA tests, with 0.05 level of significance, were used to determine the relationship between independent variables and parental attitudes towards physical education and sports class. As claimed by the findings, it was determined that there is a significant differentiation between the variables of the participants' genders, their state of doing sports, their state of following the publications on sports, watching

¹ İMKB Anadolu Lisesi, Erzurum.

² Atatürk Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, Erzurum.

sport competitions, their children's gender, grade level, how they evaluate school success, playing in the school team status, taking part in a sports club and the gender of the physical education teacher and parental attitudes towards physical education and sports class. It was determined that there isn't any significant differentiation between the variables of the participants' education level, monthly income level, type of sports and sports doing hour per week and parental attitudes towards physical education and sports class. As a conclusion, the attitudes of the parents, who are doing sports or related to sports, towards physical education and sports class are found to be more positive.

Keywords: Parents, Attitude, Physical Education and Sports.

GİRİŞ

Dünyaya geldiğimiz andan itibaren ihtiyaçlarımızın çoğunu birtakım hareketler ile karşılarız, vücut gelişim ve eğitiminin önemli araçlarından biri olan hareket, canlılığın belirtisi olup yaşamın devamı için oldukça önemlidir. İnsanın, fiziksel yeteneklerini sergileme isteği, diğer insanlara üstünlük kurma çabası bu yeteneklerin farklı bir şekillerde ortaya çıkmasına zemin hazırlamıştır. (Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 2013b).

Spor, zihinsel ve fiziksel gelişmeyi sağlaması nedeniyle okul çağında ve özellikle ergenlik döneminde gereklidir (Uysal, 2005). Beden eğitimi ve spor, modern eğitim anlayışı içinde birbirini tamamlayan iki kavram haline gelmiştir. Beden eğitimi ve spor, bireyi fiziksel, zihinsel ve sosyal yönden geliştiren ve kişilik özellikleri kazandıran bir olgudur (Yetim, 2014).

Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersi faaliyetlerine katılımı, büyük oranda ebeveynlerin konuya olan yaklaşımlarıyla ilgilidir. Bu konudaki anne baba yaklaşımları, çocuklarının beden eğitimi ve spor dersi faaliyetlerine katılıp katılmama noktasında neredeyse en belirleyici unsurdur (Öncü, 2007).

Sosyal yapı içerisinde din faktörü de insanların çeşitli şeylere yönelmesinde veya yönelmemesinde en etkili sosyal faktörlerden biri olarak karşımıza çıkmaktadır. (Kotan, 2007). Cüceloğlu (1996) tutumu, “oldukça organize olmuş uzun süreli düşünce, duygu ve davranış eğilimi”, olarak tanımlamıştır. Sosyal psikolojide tutum, bireyin psikolojik bir nesneye ilişkin değerlerini düzenleyen bir eğilim olarak yer almaktadır (Kağıtçıbaşı, 2010).

Bu araştırmanın amacı Erzurum ili merkez ilçelerinde bulunan, imam hatip ortaokulu öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine katılımlarına yönelik ebeveyn tutumlarının incelenmesi amacıyla yapılmıştır.

YÖNTEM

Araştırmaya 2015-2016 eğitim-öğretim yılında Erzurum ili merkez ilçelerinde bulunan 6 imam hatip ortaokulundan 394 (160'ı kadın 234'ü erkek olmak üzere) öğrenci velisi (anne ya da baba) katılmıştır. Verilerin toplanmasında araştırmacı ve danışmanı tarafından hazırlanan

kişisel bilgi formu ve Öncü (2007) tarafından geliştirilen, beden eğitimi dersine yönelik ana-baba tutum ölçeği uygulanmıştır.

Verilerin analizinde SPSS 22.00 paket programı kullanılarak demografik özellikleri belirlemek için yüzde ve frekans analizleri yapılmıştır. Bağımsız değişkenler ile beden eğitimi ve spor dersine yönelik ebeveyn tutumları arasındaki ilişkiyi belirlemek için 0,05 anlamlılık düzeyinde, Independent Sample T Testi ve One way ANOVA testleri kullanılmıştır.

Araştırmanın uygulanabilmesi için Erzurum İl Millî Eğitim Müdürlüğünden gerekli izinler alınarak belirlenen süre içerisinde velilere (anne ya da baba) okul idarecileri, öğretmenleri ve öğrenciler aracılığıyla ulaşılmış ve anket uygulaması tamamlanmıştır.

BULGULAR

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Bireylerin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Ana-Baba Tutum Ölçeğinden ve Ölçeğin Alt Boyutlarından Aldıkları Puanların Kendi Cinsiyetlerine Göre T-Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Cinsiyet	n	X	ss	t	p
Algısal Boyut	Kadın	160	32,4813	5,70553	-,412	,680
	Erkek	234	32,7222	5,68823		
İşlevsel Boyut	Kadın	160	16,6875	4,15000	-2,906	,004*
	Erkek	234	17,9359	4,21322		
Destek Boyutu	Kadın	160	13,5438	3,48193	-1,979	,048*
	Erkek	234	14,2179	3,20534		
Önem Boyutu	Kadın	160	14,6250	3,02973	-,832	,406
	Erkek	234	14,8803	2,96666		
Toplam	Kadın	160	77,3375	13,54141	-1,729	,085
	Erkek	234	79,7564	13,70334		

*p<0,05

Katılımcıların cinsiyetleri ile beden eğitimi dersine yönelik ana-baba tutum ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları arasında işlevsel ve destek alt boyutlarında anlamlı bir farklılık olduğu ve her iki alt boyutta da erkek bireylerin ortalama puanlarının, kadın bireylerin ortalama puanlarından yüksek olduğu tespit edilmiştir (p<0.05).

Tablo 2. Araştırmaya Katılan Bireylerin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Ana-Baba Tutum Ölçeğinden ve Ölçeğin Alt Boyutlarından Aldıkları Puanların Spor Yapma Durumlarına Göre T-Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Spor Yapma Durumu	n	X	ss	t	p
Algısal Boyut	Evet	129	33,8682	5,07811	3,060	,002*
	Hayır	265	32,0189	5,87847		
İşlevsel Boyut	Evet	129	17,7287	3,93850	,982	,327
	Hayır	265	17,2830	4,36054		
Destek Boyutu	Evet	129	14,7442	2,82090	3,623	,000*
	Hayır	265	13,5547	3,49429		
Önem Boyutu	Evet	129	15,3411	2,74572	2,633	,009*
	Hayır	265	14,5019	3,07128		
Toplam	Evet	129	81,6822	12,01560	2,975	,003*
	Hayır	265	77,3585	14,21733		

*p<0,05

Araştırmaya katılan bireylerin spor yapma durumları ile beden eğitimi dersine yönelik ana-baba tutum ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları arasında algısal, destek ve önem alt boyutlarında spor yapan bireylerin puan ortalamalarının, spor yapmayan bireylerin puan ortalamalarından yüksek olduğu görülmektedir (p<0.05).

Tablo 3. Araştırmaya Katılan Bireylerin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Ana-Baba Tutum Ölçeğinden ve Ölçeğin Alt Boyutlarından Aldıkları Puanların Sporla İlgili Yayınları Takip Etme Durumlarına Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Alt Boyutlar	Değişkenler	n	X	ss	F	p	Fark
Algısal Boyut	Evet	101	34,2574	5,41969	6,457	,002*	1-2,3
	Hayır	100	31,5200	5,66663			
	Kısmen	193	32,3420	5,68140			
	Toplam	394	32,6244	5,68924			
İşlevsel Boyut	Evet	101	18,7030	4,00885	7,707	,001*	1-2,3
	Hayır	100	16,4400	4,28132			
	Kısmen	193	17,2746	4,16736			
	Toplam	394	17,4289	4,22717			
Destek Boyutu	Evet	101	15,0198	2,99660	10,280	,000*	1-2-3
	Hayır	100	12,9400	3,58115			
	Kısmen	193	13,9016	3,21060			
	Toplam	394	13,9442	3,33261			
Önem Boyutu	Evet	101	15,7525	2,92372	10,280	,000*	1-2-3
	Hayır	100	13,8800	2,98914			

	Kısmen	193	14,7306	2,88674			
	Toplam	394	14,7766	2,99123			
Toplam	Evet	101	83,7327	12,54583			
	Hayır	100	74,7800	13,85610	11,651	,000*	1-2-3
	Kısmen	193	78,2487	13,42147			
	Toplam	394	78,7741	13,67237			

*p<0,05

Araştırmaya katılan bireylerin spor yarışma veya müsabakalarını izleme durumları ile beden eğitimi dersine yönelik ana-baba tutum ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları arasında ölçeğin toplamında ve her bir alt boyutunda, anlamlı bir farklılık vardır (p<0.05).

Tablo 4. Araştırmaya Katılan Bireylerin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Ana-Baba Tutum Ölçeğinden ve Ölçeğin Alt Boyutlarından Aldıkları Puanların Spor Yarışma veya Müsabakalarını İzleme Durumlarına Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Alt Boyutlar	Değişkenler	n	X	ss	F	p	Fark
Algısal Boyut	Evet	65	34,3538	5,25426			
	Hayır	197	31,9391	5,53526	4,574	,011*	1-2
	Kısmen	132	32,7955	5,96266			
	Toplam	394	32,6244	5,68924			
İşlevsel Boyut	Evet	65	18,1385	4,40482			
	Hayır	197	16,8223	4,18622	4,151	,016*	2-1,3
	Kısmen	132	17,9848	4,09801			
	Toplam	394	17,4289	4,22717			
Destek Boyutu	Evet	65	15,2615	2,97004			
	Hayır	197	13,1980	3,39213	11,930	,000*	2-1,3
	Kısmen	132	14,4091	3,14280			
	Toplam	394	13,9442	3,33261			
Önem Boyutu	Evet	65	15,6923	2,60962			
	Hayır	197	14,3604	2,98073	5,279	,005*	1-2
	Kısmen	132	14,9470	3,08484			
	Toplam	394	14,7766	2,99123			
Toplam	Evet	65	83,4462	12,89262			
	Hayır	197	76,3198	13,29087	7,892	,000*	2-1,3
	Kısmen	132	80,1364	13,91181			
	Toplam	394	78,7741	13,67237			

*p<0,05

Araştırmaya katılan bireylerin spor yarışma veya müsabakalarını izleme durumları ile beden eğitimi dersine yönelik ana-baba tutum ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları arasında ölçeğin toplamında ve her bir alt boyutunda, anlamlı bir farklılık vardır (p<0.05).

Tablo 5. Araştırmaya Katılan Bireylerin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Ana-Baba Tutum Ölçeğinden ve Ölçeğin Alt Boyutlarından Aldıkları Puanların Çocuklarının Sınıf Seviyelerine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Alt Boyutlar	Değişkenler	n	X	ss	F	p	Fark
Algısal Boyut	5. Sınıf	93	33,7634	4,74204	1,784	,150	
	6. Sınıf	140	32,1643	5,82553			
	7. Sınıf	106	32,5566	6,20151			
	8. Sınıf	55	32,0000	5,65030			
	Toplam	394	32,6244	5,68924			
İşlevsel Boyut	5. Sınıf	93	18,0860	4,06377	986	,399	
	6. Sınıf	140	17,2357	4,28081			
	7. Sınıf	106	17,1887	4,29421			
	8. Sınıf	55	17,2727	4,23152			
	Toplam	394	17,4289	4,22717			
Destek Boyutu	5. Sınıf	93	15,1505	2,56628	5,697	,001*	1-2,3,4
	6. Sınıf	140	13,4714	3,56531			
	7. Sınıf	106	13,7642	3,53635			
	8. Sınıf	55	13,4545	3,02960			
	Toplam	394	13,9442	3,33261			
Önem Boyutu	5. Sınıf	93	15,5699	2,72827	3,426	,017*	1-2
	6. Sınıf	140	14,3357	3,14542			
	7. Sınıf	106	14,8113	2,78470			
	8. Sınıf	55	14,4909	3,19648			
	Toplam	394	14,7766	2,99123			
Toplam	5. Sınıf	93	82,5699	11,14372	3,337	,019*	1-2
	6. Sınıf	140	77,2071	14,54910			
	7. Sınıf	106	78,3208	14,02959			
	8. Sınıf	55	77,2182	13,68385			
	Toplam	394	78,7741	13,67237			

*p<0,05

Araştırmaya katılan bireylerin çocuklarının sınıf seviyeleri ile beden eğitimi dersine yönelik ana-baba tutum ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları, destek alt boyutunda, önem alt boyutunda ve ölçeğin toplamında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir (p<0.05). Destek boyutundaki anlamlı farkın 5. sınıf seviyesi ile 6., 7. ve 8. sınıf seviyeleri arasında olduğu ve çocuğu 5. sınıfta olan ebeveynlerin puan ortalamalarının yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 6. Araştırmaya Katılan Bireylerin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Ana-Baba Tutum Ölçeğinden ve Ölçeğin Alt Boyutlarından Aldıkları Puanların Çocuklarının Bir Spor Kulübünde Spor Yapma Durumlarına Göre T-Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Spor Kulübünde Spor Yapma	n	X	ss	F	p
Algısal Boyut	Evet	38	33,6316	6,65530	1,149	,251
	Hayır	356	32,5169	5,57633		
İşlevsel Boyut	Evet	38	19,9211	4,01606	3,891	,000*
	Hayır	356	17,1629	4,16713		
Destek Boyutu	Evet	38	15,4737	3,25275	3,007	,003*
	Hayır	356	13,7809	3,30382		

Önem Boyutu	Evet	38	16,2895	3,65327	3,321	,001*
	Hayır	356	14,6152	2,87107		
Toplam	Evet	38	85,3158	15,57216	3,138	,002*
	Hayır	356	78,0758	13,28909		

*p<0,05

Araştırmaya katılan bireylerin çocuklarının bir spor kulübünde spor yapma durumları ile beden eğitimi dersine yönelik ana-baba tutum ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları arasında işlevsel, destek ve önem alt boyutlarında, çocuğu bir spor kulübünde spor yapan bireylerin puan ortalamalarının, yapmayan bireylere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir (p<0.05).

Tablo 7. Araştırmaya Katılan Bireylerin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Ana-Baba Tutum Ölçeğinden ve Ölçeğin Alt Boyutlarından Aldıkları Puanların Çocuklarının Beden Eğitimi Öğretmeninin Cinsiyetine Göre T-Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Cinsiyet	n	X	ss	F	p
Algısal Boyut	Kadın	83	31,9880	6,40978	-1,148	,252
	Erkek	311	32,7942	5,47983		
İşlevsel Boyut	Kadın	83	16,4096	4,60126	-2,489	,013*
	Erkek	311	17,7010	4,08664		
Destek Boyutu	Kadın	83	13,1205	3,43723	-2,552	,011*
	Erkek	311	14,1640	3,27485		
Önem Boyutu	Kadın	83	14,4699	2,96869	-1,052	,294
	Erkek	311	14,8585	2,99665		
Toplam	Kadın	83	75,9880	14,54974	-2,099	,036*
	Erkek	311	79,5177	13,35491		

*p<0,05

Katılımcıların çocuklarının beden eğitimi öğretmenin cinsiyeti ile beden eğitimi dersine yönelik ana-baba tutum ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları arasında işlevsel ve destek alt boyutlarında ve ölçeğin toplamında, p.0,05 anlamlılık düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu ve çocuğunun beden eğitimi öğretmeni erkek olan bireylerin puan ortalamalarının daha yüksek olduğu görülmektedir.

Araştırma bulgularına göre, ana-baba tutumlarının; çocuklarının cinsiyeti, ebeveyn olarak spor yapma durumları, ebeveynlerin sporla ilgili yayınları takip etme ve spor yarışma ve müsabakalarını izleme durumları, çocuklarının sınıf seviyeleri, çocuklarının okul başarıları, çocuklarının okul takımında oynamaları, çocuklarının bir spor kulübünde spor yapması, öğretmenlerin cinsiyeti, öğrenim düzeylerine ve kıdemine göre farklılaştığı tespit edilmiştir . Erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlerden daha fazla yıldırımaya maruz kaldıkları

saptanmıştır. Yüksek Lisans/Doktora eğitimi almış öğretmenlerin diğerlerine göre daha fazla yıldırmaya maruz kaldıkları tespit edilmiştir ($p<0.05$). Ebeveynlerin eğitim durumları, gelir seviyeleri, yaptıkları spor türü ve saati açısından ana-baba tutum ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları arasında fark bulunamamıştır ($p<0.05$).

TARTIŞMA

Araştırmaya katılan bireylerin cinsiyetleri ile çocuklarının beden eğitimi ve spor dersine katılımlarına yönelik anne baba tutumları incelendiğinde, beden eğitimi dersine yönelik ana-baba tutum ölçeğinin işlevsel ve destek alt boyutlarında ve ölçeğin toplamında erkek bireylerin puan ortalamalarının, kadın bireylerin puan ortalamalarından yüksek olduğu görülmüştür ($p<0.05$). Öncü (2007) yaptığı doktora çalışmasında, ebeveyn cinsiyetleri ile çocuklarının beden eğitimi ve spor dersine katılımlarına yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık tespit etmemiştir. Yıldız (2013) ebeveyn cinsiyeti ile ebeveynlerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumları arasında anlamlı bir fark tespit etmemişlerdir.

Araştırmaya katılan bireylerin eğitim seviyeleri ile çocuklarının beden eğitimi ve spor dersine katılımlarına yönelik ebeveyn tutumlarına bakıldığında, beden eğitimi dersine yönelik ana-baba tutum ölçeğinin toplamında ve alt boyutlarında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir ($p<0.05$). Öncü (2007)'de araştırmasında, bireylerin eğitim seviyeleri ile beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumları arasında anlamlı bir fark bulamamıştır. Yıldız (2013) araştırmasında bu bulgunun aksine anlamlı bir fark tespit ederek lise mezunu ebeveynlerin, ilköğretim mezunu ebeveynlere göre beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının daha olumlu olduğunu belirtmiştir.

Araştırmaya katılan bireylerin aylık gelir seviyeleri ile çocuklarının beden eğitimi ve spor dersine katılımlarına yönelik anne baba tutumları incelendiğinde, anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p<0.05$). Bireyler farklı gelir seviyesine sahip olsalar bile, beden eğitimi ve spor dersinin öneminin farkında olmalarından dolayı tutumlarının da aynı şekilde olumlu olduğu söylenebilir. Öncü (2007) ve Yıldız (2013)'de araştırmalarında, araştırmamıza benzer sonuçlara ulaşarak, aile gelir seviyeleri ile beden eğitimi ve spor dersine yönelik ebeveyn tutumu arasında anlamlı bir fark tespit edememişlerdir ($p<0.05$).

Ebeveynlerin spor yapma durumları ile çocuklarının beden eğitimi ve spor dersine katılımlarına yönelik anne baba tutumları incelendiğinde, anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir ($p<0.05$). Bu sonuç, spor yapan bireylerin beden eğitimi ve spor dersine katılımları konusunda çocuklarına destek olduklarını, beden eğitimi ve spor dersini

önemsediklerini ve beden eğitimi ve spor dersi hakkında olumsuz bir tutuma sahip olmadıkları gösterir. Downward, Hallmann ve Pawlowski (2014) araştırmalarında, gelişim çağındaki çocukların ebeveyn davranışlarını taklit ettiklerini bu nedenle anne babanın fiziksel etkinliklerinin çocuğa olumlu bir şekilde aktarıldığını belirtmişlerdir.

Spor yapan bireylerin yaptıkları spor türü ve haftalık yaptıkları toplam spor saati ile çocuklarının beden eğitimi ve spor dersine katılımlarına yönelik anne baba tutumları arasında anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p < 0.05$). Dolayısıyla anne babaların yaptıkları spor türü ve süresinin, çocuklarının beden eğitimi ve spor dersine katılımında anne baba tutumlarını etkilemediğini görülmektedir.

Araştırmaya katılan anne babaların sporla ilgili yayınları takip etme ve spor yarışma ve müsabakalarını izleme durumlarına bakıldığında, beden eğitimi dersine yönelik ana-baba tutum ölçeğinin toplamında ve alt boyutlarında farkın anlamlı olduğu tespit edilmiştir ($p < 0.05$). Tablolar incelendiğinde, sporla ilgili yazı ve yayınları takip eden, spor yarışma ve müsabakalarını izleyen ebeveynlerin, beden eğitimi ve spor dersine yönelik olumsuz bir tutuma sahip olmadıklarını, beden eğitimi ve spor dersini önemsediklerini ve beden eğitimi ve spor dersine çocuklarının katılımında onları desteklediklerini göstermektedir. Sporla ilgili yayınları kısmen takip eden veya spor müsabakalarını ara sıra izlediğini söyleyen ebeveynlerin de olumlu tutuma sahip oldukları söylenebilir. Öncü (2007) ve Yıldız (2013) yaptıkları araştırmalarda benzer sonuçlara ulaşmışlardır.

Çocuklarının cinsiyetleri ile anne babaların çocuklarının beden eğitimi ve spor dersine katılımlarına yönelik tutumlarına bakıldığında ise, Öncü (2007) ve Yıldız'ın (2013) çalışmalarının aksine, araştırmamızda anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Çocukları erkek olan bireylerin çocukları kız olan bireylere göre, çocuklarının beden eğitimi ve spor dersine katılımlarına yönelik tutumlarının daha olumlu olduğu tespit edilmiştir. Bulunan bu sonuç için, kız çocuklarının beden eğitimi ve spor dersinde eşofman giymeleri ve erkek öğrencilerle birlikte spor aktivitelerine katılmaları, imam hatip ortaokulu velilerinin (anne-baba) beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarını etkilemesi neden olarak gösterilebilir.

Çocuklarının sınıf seviyeleri ile çocuklarının beden eğitimi ve spor dersine katılımlarına yönelik anne baba tutumlarına bakıldığında, beden eğitimi dersine yönelik ana-baba tutum ölçeğinin destek ve önem alt boyutlarında ve ölçeğin toplam puanlarındaki farklarda anlamlıydı ($p < 0.05$). Çocuğu 5. sınıf seviyesinde olan anne babaların çocuklarının beden eğitimi ve spor dersine katılımlarına yönelik tutumları 6., 7. ve 8. sınıf seviyesinde çocuğu bulunan anne babalara göre daha olumlu olduğu görülmektedir. Özellikle bu farklılığın 5. sınıf seviyesinde

oluşması, çocukları küçük yaşlarda iken, anne babaların beden eğitimi spor dersini önemsedikleri ve derse katılım konusunda çocuklarına destek olduklarını gösterir. Ayrıca puan ortalamalarına bakıldığında ise, sınıf seviyesi yükseldikçe anne babaların beden eğitimi ve spor dersine karşı daha olumsuz bir tutuma sahip oldukları söylenebilir. Sınıf seviyeleri yükseldikçe ebeveynlerin olumsuz tutuma sahip olmalarının nedeni olarak, TEOG (temel eğitimden ortaöğretime geçiş) sınavı hazırlıkları gösterilebilir. Öncü (2007) ve Yıldız (2013) da araştırmalarında sınıf seviyeleri ile çocuklarının beden eğitimi ve spor dersine katılımlarına yönelik anne baba tutumları arasında ters orantı olduğunu söyleyerek araştırmamıza benzer sonuçlara ulaşmışlardır.

Çocuklarının beden eğitimi ve spor dersine katılımlarına yönelik anne baba tutumları ile çocuklarının okul başarısını nasıl değerlendirdikleri durumlarına bakıldığında, algısal ve önem alt boyutlarında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir ($p<0.05$). Bu sonuç çocuklarının okul başarısını zayıf gören anne babaların beden eğitimi ve spor dersine karşı daha olumsuz bir tutuma sahip olduklarını göstermektedir. Bu sonuca benzer olarak, Yıldız (2015) araştırmasında akademik olarak çocuklarını başarılı bulan ebeveynler, çocuklarının beden eğitimi ve spor dersine katılımları konusunda daha olumlu bir tutuma sahip olduklarını belirtmiştir.

Çocuklarının okul takımlarında oynayıp oynamama durumları ile çocuklarının beden eğitimi ve spor dersine katılımlarına yönelik anne baba tutumları incelendiğinde, beden eğitimi dersine yönelik ana-baba tutum ölçeğinin işlevsel ve destek alt boyutlarında ve ölçeğin toplamında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir ($p<0.05$). Çocuğu okul takımlarında oynayan bireylerin puan ortalamalarının oynamayanlara göre yüksek olması, beden eğitimi ve spor dersine karşı daha olumlu bir tutuma sahip olduklarını, beden eğitimi ve spor dersine katılım konusunda çocuklarını desteklediklerini göstermektedir.

Çocuklarının bir spor kulübünde spor yapması durumu ile anne babaların çocuklarının beden eğitimi ve spor dersine katılımlarına yönelik tutumları arasındaki ilişki incelendiğinde, işlevsel, destek ve önem alt boyutlarında ve ölçeğin toplamında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir ($p<0.05$). Çocuğu bir kulüpte spor yapan anne babaların puan ortalamalarının yüksek olması, bu anne babaların çocuklarının beden eğitimi ve spor dersine katılımlarına yönelik tutumlarının daha olumlu olduğunu, beden eğitimi ve spor dersini önemsediklerini çocuklarının beden eğitimi ve spor dersine katılımı konusunda onları desteklediklerini göstermektedir. Öncü (2007)'de araştırmasında çocukları okul takımlarında oynayan veya bir spor kulübünde spor yapan anne babaların daha olumlu bir tutuma sahip olduklarını belirtmiştir.

Çocukları spor yapan anne babaların beden eğitimi ve spor dersine karşı daha olumlu tutuma sahip olmalarının nedeni olarak, sporun çocuklarının fiziksel, duygusal ve sosyal gelişimlerine olan yararlarını görmeleri gösterilebilir.

Çocuklarının beden eğitimi ve spor dersine katılımlarına yönelik anne baba tutumları ile çocuklarının beden eğitimi öğretmenin cinsiyeti arasındaki ilişki incelendiğinde, beden eğitimi dersine yönelik ana-baba tutum ölçeğinin işlevsel ve destek alt boyutlarında ve ölçeğin toplamında anlamlı bir farklılığın olduğu görülmüştür ($p < 0.05$). Çocuğunun beden eğitimi öğretmeni erkek olan bireylerin daha olumlu bir tutuma sahip oldukları görülmektedir. Öncü (2007) araştırmasında çocuklarının beden eğitimi öğretmeni kadın olan bireylerin daha yüksek puan ortalamalarına sahip olduklarını tespit etmiş ve kadınların daha duygusal olmaları nedeniyle daha şefkatli ve daha güler yüzlü olmaları, otorite ve disiplin açısından çok katı olmamaları, not verme konusunda daha cömert olmaları ve özellikle kız çocuklarının derslerde kendilerini daha rahat hissetmelerinin bu sonuçların oluşmasında etkili olduğu söylemiştir.

Katılımcıların beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının genelde olumlu olduğu, özellikle spor yapan ve sporla ilgili olan ebeveynlerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının daha olumlu olduğu görülmüştür.

Sonuç olarak spor yapan ve sporla ilgili olan ebeveynlerinin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının daha olumlu olduğu ortaya konulmuştur.

KAYNAKLAR

1. **Uysal, F. K.** (2005). Okul çağında çocuk sağlığı. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
2. **Yetim, A. A.** (2014). Sosyoloji ve spor. Ankara: Berikan Yayınevi.
3. **Öncü, E.** (2007). Ana-babaların çocuklarının beden eğitimi dersine katılımına yönelik tutumları ve beklentileri. Yayımlanmış doktora tezi. Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
4. **Kotan, Ç.** (2007). İlköğretim okullarında okuyan sporcu öğrencilerin spor yapmalarında okul ve aile faktörünün etkisi (Sakarya il örneği). Yayımlanmış yüksek lisans tezi. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
5. **Cüceloğlu, D.** (1996). İnsan ve davranış psikolojinin temel kavramları. İstanbul: Remzi Kitabevi.
6. **Kağıtçıbaşı, Ç.** (2010). Benlik, aile ve insan gelişimi, Kültürel Psikoloji, İstanbul: Koç Üniversitesi Yayınları.
7. **Yaldız, A. S.** (2013). İlköğretim okullarında beden eğitimi dersine yönelik öğrenci ve ana-baba tutumları. Yayımlanmış yüksek lisans tezi. Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
8. **Downard, P. Hallmann, K. Pawlowski, T.** (2014). Assessing parental impact on the sports participation of children: a socio-economic analysis of the uk. European Journal Of Sport Science, 14(1), 84-90
9. **Yıldız, A.** (2015). Ebeveynlerin çocuklarının beden eğitimi ve spor dersine katılımına yönelik tutumlarının incelenmesi. Yayımlanmış yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
10. **Milli Eğitim Bakanlığı** (2013b). Beden eğitimi bilimine giriş. Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları. Ankara: Saray Matbaacılık.